

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقش والدین

در گرایش و تشویق فرزندان به نماز

نویسنده:

سید محبتی حسینی نژاد

سرشناسه	: حسینی نژاد، سیدمجتبی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: نقش والدین در گرایش و تشویق فرزندان به نماز/ سیدمجتبی حسینی نژاد.
مشخصات نشر	: قم: اثر قلم، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۷ ص. ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: 978-622-7581-16-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: نماز
موضوع	: Salat
موضوع	: نماز -- احادیث
موضوع	: Salat -- Hadiths
موضوع	: رفتار والدین
موضوع	: Parenting
رده بندی کنگره	: ۱۸۶BP
رده بندی دیویی	: ۲۵۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۳۴۴۳۱

نقش والدین در گرایش و تشویق فرزندان به نماز

مؤلف :	حجت الاسلام سیدمجتبی حسینی نژاد
ناشر:	اثر قلم
چاپ:	احسان
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۸۱-۱۶-۴
قیمت:	۳۵۰۰۰ تومان
صفحه آرایبی:	حمیدرضا علیزاده

آدرس: قم، مجتمع ناشران، واحد ۲۳۷
شماره تماس: ۰۹۳۶۴۳۱۰۳۱۸ / ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۷۸

فهرست مطالب

چکیده ۱۷

مقدمه ۱۹

فصل اول:

کلیات و مفاهیم

گفتار اول: کلیات و تبیین موضوع ۲۳

ضرورت و اهمیت موضوع ۲۵

پیشینه موضوع ۲۷

سؤالات اصلی و فرعی ۲۸

گفتار دوم: مفهوم شناسی ۲۹

مفهوم نماز ۳۰

فصل دوم:

نماز در قرآن

نماز از دیدگاه قرآن ۳۳

۱- برپایی نماز ۳۴

معنای اقامه نماز چیست؟ ۳۵

الف- برپا داشتن نماز، با نشاط و شادابی ۳۶

ب- اهتمام به نماز و وقت فضیلت آن ۳۷

- ج- نماز با خشوع ۳۹
- د- گسترش و مطرح کردن نماز در جامعه ۴۱
- ۲- پاسداشت حریم نماز ۴۲
- ه- دوام در نماز ۴۳
- ۳- کمک گرفتن از نماز ۴۴
- ۴- امر به نماز ۴۷

فصل سوم:

نماز در روایات

- نماز از دیدگاه روایات ۵۱
- ستون دین ۵۱
- حضور در عبادت ۵۱
- حضور قلب ۵۱
- محبت خداوند و محبت مؤمنین در دل ۵۲
- آخرین نماز ۵۲
- نماز و تفکر ۵۳
- مانع خشوع ۵۳
- دو رکعت با حضور قلب ۵۳
- عارف به حق نماز ۵۴
- نماز با توجه ۵۴
- فقط یاد خدا در حال نماز ۵۴
- سه بار غافل شدن در نماز ۵۵

- لازمه غرق در نماز شناخت کامل خداوند است ۵۵
- آن مقدار از نماز بالا می رود ۵۵
- توجه به نماز ۵۶
- علی (ع) و هدیه پیامبر (ص) ۵۶
- نماز با تفکر ۵۷
- طلب خیر به وسیله نماز ۵۷
- حالت خشوع در نماز ۵۸
- خشوع امیرالمؤمنین (ع) در نماز ۵۸
- خوف حضرت فاطمه (س) در نماز ۵۸
- حضور قلب ۵۹
- استخفاف در نماز مانع قبولی نماز ۵۹
- سخت ترین چیز ۵۹
- نماز و ولایت ۶۰
- مانع قبولی نماز زن ۶۰
- شرط قبولی نماز ۶۱
- غیبت، مانع قبولی نماز ۶۱
- خشم بر والدین، مانع قبولی نماز ۶۱
- شرب خمر مانع نماز ۶۲
- آمادگی کامل برای نماز ۶۲
- دروغ، مانع نماز شب ۶۲
- نماز و آزردهن همسر ۶۲

- ۶۳ مانع تقرب به خدا
- ۶۳ پنج چیز مانع قبولی نماز
- ۶۴ تحقیر نماز و محروم از شفاعت
- ۶۴ دزدترین مردم

فصل چهارم:

وظایف والدین در تربیت دینی فرزندان

- ۶۷ گفتار اول: تربیت دینی
- ۶۷ مقدمه
- ۶۷ اهمیت و هدف تربیت دینی
- ۶۹ مراحل کمال انسان در اسلام
- ۷۰ اجداد و نیاکان
- ۷۱ خانواده
- ۷۳ جامعه و محیط زندگی
- ۷۳ پدر و مادر قبل از ازدواج
- ۷۶ نقش مادر در دوران بارداری
- ۷۷ دوران کودکی و نوجوانی
- ۷۷ معلم و استاد
- ۷۹ روابط اجتماعی با دوستان
- ۷۹ انتخاب و اختیار انسان
- ۸۰ بررسی راههای تعمیق بینش دینی در فرزندان
- ۸۳ تحلیلی از استاد مطهری(ره) در تربیت دینی کودک

- گفتار دوم: وظایف والدین در تربیت دینی فرزندان ۸۵
- مقدمه ۸۵
- اصول کلی وظایف والدین نسبت به فرزندان ۸۵
- سنین تربیت دینی ۸۷
- شیوه های مناسب تربیت دینی فرزندان ۹۱
- گفتن اذان و اقامه در گوش نوزاد به هنگام تولد ۹۱
- آداب شیر دادن و نقش آن در تربیت ۹۲
- بیداری سازی فطرت فرزند ۹۳
- پرورش حس دینی فرزندان ۹۴
- محبت پدر و مادر ۹۵
- تشویق و تنبیه به موقع ۹۶
- تشویق فرزندان به عبادات و کارهای نیک ۹۶
- آموزش خوب دیدن ۹۷
- همبازی شدن با کودک ۹۸
- رعایت عدالت بین فرزندان ۹۸
- توجه ویژه در هنگام بلوغ فرزندان ۹۹
- الگو دهی مناسب ۱۰۰
- مسئولیت مادری ۱۰۱
- نتیجه گیری ۱۰۳

فصل پنجم:

عوامل تأثیرگذار در گرایش و عدم گرایش فرزندان به نماز

- گفتار اول: عوامل تأثیرگذار در گرایش فرزندان به نماز..... ۱۰۷
- مقدمه ۱۰۷
- فطرت ۱۰۷
- نقش خانواده در گرایش فرزندان به نماز ۱۰۸
- تأثیر دوستان و همسالان ۱۱۰
- نقش مدارس ۱۱۱
- اقامه نماز توسط حاکم اسلامی در جامعه ۱۱۲
- نقش رسانه ملی ۱۱۳
- نقش مسجد ۱۱۴
- داستانی شیرین و آموزنده برای ایجاد عشق به نماز در کودکان..... ۱۱۷
- گفتار دوم: عوامل تأثیرگذار در عدم گرایش فرزندان به نماز..... ۱۱۸
- مقدمه ۱۱۸
- علل مربوط به خانواده ۱۱۹
- تعارض ها و اختلافات والدین ۱۲۰
- رفتار نامناسب برخی مبلغان دینی ۱۲۵
- نقش رسانه ملی ۱۲۶
- شیطان بزرگترین بازدارنده از نماز ۱۲۷
- نتیجه گیری ۱۲۸

فصل ششم:

روش‌های مؤثر در تشویق فرزندان به نماز توسط والدین

- گفتار اول: انواع روشهای ترغیب فرزندان به نماز ۱۳۱
- مقدمه ۱۳۱
- روش آگاهی بخشی، مانند روش امر به معروف ۱۳۱
- روش عاطفی، همچون محبت و احسان ۱۳۳
- روش جلب، مانند احترام و تکریم ۱۳۴
- روش خیر خواهانه؛ همچون وصیت و حکمت ۱۳۵
- روش اقناعی، همچون برهان و حجت ۱۳۷
- روش برانگیزاننده، مانند تشویق ۱۳۸
- انواع تشویق ۱۳۸
- نکاتی که درباره تشویق باید در نظر گرفت: ۱۳۹
- شرایط و صفات کسی که مشوق نماز است ۱۴۰
- روش امید ساز، همچون وعده و بشارت ۱۴۳
- روش ترغیبی، همچون داستان گویی و ذکر صالحان ۱۴۵
- روش عنایت آمیز، مانند عبور کریمانه و مهلت دادن ۱۴۹
- روش تنبیهی، قهر و قطع محبت و تنبیه بدنی ۱۵۰
- روش فعال بجای روش انفعالی ۱۵۲
- گفتار دوم: اموری که والدین باید در خانه برای جذب فرزندان به نماز،
به کار گیرند ۱۵۵
- مقدمه ۱۵۵

- گفتن اذان و اقامه در خانه ۱۵۷
- تنظیم برنامه خواب بچه ها ۱۵۸
- صبر و حوصله والدین در سفارش فرزندان به نماز ۱۵۹
- آسان گیری در عبادت فرزندان ۱۶۱
- گرفتن جشن تکلیف ۱۶۲
- همراه کردن القآت سازنده و جهت دهنده در حین ترغیب به نماز. ۱۶۴
- گفتار سوم: سفارش برخی بزرگان به نماز ۱۶۶
- مقدمه ۱۶۶
- اهمیت نماز، در سخن امیر المؤمنین علی (علیه السلام) ۱۶۶
- سفارش حضرت لقمان فرزند خود را به نماز ۱۶۷
- اهمیت نماز از دیدگاه امام خمینی (رحمه الله علیه) ۱۶۷
- مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) و نماز ۱۶۸
- نتیجه گیری ۱۶۹
- فهرست منابع ۱۷۱

سائش خدای متعال را، آن سائش و حمدی که مقرب ترین فرشتگان او و کرامی ترین خلق او بر
ذات پاک او کنند و پسندیده ترین حمدکنندگان نزد حضرتش بجای آرند؛ حمدی که فضیلت و برتری
آن بر سایر حمد و ثناها مانند برتری پروردگار ما بر تمام خلق باشد؛ پس از آن حمد با خدا را حمد کنیم در
مقابل هر نعمتی که از او به ما عطا شده و بر جمیع کدشتگان و بازماندگان بندگانش عطا کرده، حمدی که عدد
آن مانند جمیع موجوداتی که علم بی انتهایش بر آنها احاطه دارد باشد و در مقابل هر یک از آن
موجودات به چندین برابر همه آنها خدا را حمد و سائش کنیم، حمدی که ابدی و سرمدی باشد.

تقدیر و تشکر

از الطاف بی دریغ خداوند منان و عنایتهای ویژه ولی برحق، آقا صاحب
الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و اهل خیریه که در زمینه چاپ
این کتاب مرایاری نمودند، نهایت تقدیر و تشکر را دارم و از خداوند
متعال برای همگی این عزیزان عاقبت بخیری در امورشان را خواستارم.

چکیده

برای انسان همواره این پرسش مطرح بوده است که چگونه می‌تواند به زندگی خویش معنا بخشد، و این معنا جویی و معنا خواهی یکی از نیازهای بنیادی انسان است که چنانچه بدرستی هدایت شود به دین باوری و خدا پرستی می‌انجامد. از اینرو جایگاه دین و تربیت دینی در عصر جدید با توجه به چالش‌های نهفته در درون آن، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، و پرورش حس دینی در نسلی که توان مقابله و کنار آمدن با تضادها و چالش‌های عصر جدید را داشته باشد مستلزم دگرگونی در روشهای تربیتی و در عین حال دگرگونی در مبانی و منابع آسیب شناختی تربیت دینی است.

مراحل کمال انسان، و فراهم نمودن زمینه‌های مناسب برای رشد و تکامل، یکی از بحثهای مهم روانی، علمی و تربیتی است. در مسائل تربیت اسلام، اجداد و نیاکان، خانواده، جامعه، دوران قبل از ازدواج پدر و مادر، دوران بارداری مادر، دوران کودکی و نوجوانی، معلم و استاد، دوستان و انتخاب و اختیار انسان، از آن گذشته‌های دور تا آینده‌ای بسیار مهم و سرنوشت ساز، همگی به عنوان مراحل کمال انسان مورد بررسی و دقت لازم قرار گرفته است.

باورهای مذهبی و گرایش عمیق‌تر به آموزه‌ها و تکالیف دینی، زمانی برای کودک معنی دار می‌شوند که با نیازهای واقعی و رویدادهای زندگی روزمره او پیوند طبیعی و عمیق داشته باشند. و این وظیفه والدین است که با روشهای فعال، در پیوند میان نیازها و

تکالیف دینی، فرصتهای مناسب و رخدادهای سازنده را شناسایی کرده و در سنین مناسب، بکار گیرند.

از آنجا که نماز، نخستین واجب الهی و سفارش معصومین (علیهم السلام) و بزرگان دین است، همواره دغدغه والدین، بویژه والدین مذهبی، این بوده که چه عواملی می تواند در گرایش فرزندان به این فریضه مقدس الهی، مؤثر باشد، تا بتوانند با شناخت و آگاهی از آنها، در جلب و جذب فرزندان به نماز کمک گیرند.

خانواده در انتقال باورهای مذهبی به کودکان، نقش تعیین کننده و تأثیر گذاری دارد. بنابراین یکی از رسالتهای ظریف و لطیف والدین در تربیت دینی فرزندان، بیدار سازی نیازهای فطری آنها از همان دوران کودکی می باشد، تا آنها انجام تکالیف مذهبی از جمله نماز را به عنوان یکی از نیازهای روانی و معنوی خود احساس کنند.

علاوه بر خانواده عوامل بسیار دیگری نیز در گرایشهای مذهبی فرزندان مؤثرند که از آن جمله می توان به دوستان، جامعه، رسانه و... اشاره کرد، که هر یک به طور اجمال در این نوشتار مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

والدین اگر می خواهند فرزندان نمونه، پر نشاط، معنوی و عاری از گناه داشته باشند، باید شوق به اقامه نماز را در فرزندان نشان نهد. همچنین به راهکارها و روشهای صحیح و اصولی تشویق فرزندان به نماز، که برگرفته از آیات قرآن و روایات معصومین (علیهم السلام) و سیره ایشان و بزرگان و علمای بزرگ است پرداخته و آنها را سرلوحه خویش قرار دهند.

مقدمه

آدمی در دنیای امروز در جلوه‌های نمایی آزمندیها و مطامع، محتاج فرصتی است که از برون خسته و افسرده اندکی گریخته و سری به درون متعالی خویش بزند. پرده‌های غفلت و عصیان را کنار زده چشمی به روشنایی باز کند، و واسطه این کار جز نماز نیست. نماز عالی‌ترین و مؤثرترین ابزار تربیت و هدایت در انسان است که توجه به آن، سالم‌سازی فکری و روحی فرزندان را بدنبال دارد. نماز فریضه‌ای است که اساس فلسفه آن تربیت است و تأکید بر اقامه آن به صورت جماعت، نشان دهنده‌ی اجتماعی بودن این فریضه است. نماز از ملزومات تربیتی و هدایتی است که نقش مؤثری در سالم‌سازی فکری و روحی فرزندان دارد و رشد و اعتلای معنوی آن در محیط‌های مختلف بویژه در خانه و توسط والدین با توجه به تأثیر اقامه نماز محقق می‌شود.

براساس کتب نوشته‌شده، برخی از عوامل عدم گرایش فرزندان به نماز چنین است: بیان نامعقول از برخی مفاهیم دینی، عملی نشدن توصیه‌های والدین (تعارض بین گفتار و کردار والدین)، نبود برنامه‌ریزی درست فرهنگی برای تشویق فرزندان به نماز، رفتار نامناسب برخی مبلغان دینی و ...

موفقیت در تأثیر تشویق فرزندان به نماز توسط والدین و جذب آنان به این امر مهم، توجه به روشهای مناسب، جذاب و اصولی تبلیغ و تشویق نماز، عدم اصرار بر تنبیه‌های سخت و آرایه‌های الگوهای عملی در این خصوص است که این عوامل باید مورد توجه والدین گرامی قرار گیرد.

